

KLASSEKAMPEN

Ansvarlig redaktør: Bjørgulv Braanen
 Administrerende direktør: Christian Samuelsen
 Redaksjonssjef og featureredaktør: Mari Skurdal
 Nyhetssjef: Kjell-Erik N. Kallset og Mimir Kristjánsson
 Kulturredaktør (fung.): Mari Brenna Volla
 Utenriksredaktør: Yohan Shanmugaratnam
 Utviklingsredaktør: Katrine Ree Holmøy

Utgitt av © Klassekampen AS.
 Ettertrykk og elektronisk videre distribusjon forbudt uten etter særskilt avtale.

Førstelinja

■ Sps nestleder Ola Borten Moe la i går fram utkast til nytt program for partiet. Et hovedpunkt er et forslag om avbyråkratisering av offentlig sektor. Ett av forslagene er å bygge ned direktoratene for å i stedet få mer ressurser og flere ansatte ut i felten. Et eksempel er Politidirektoratet, som er tilført store ressurser, samtidig som det blir mindre tilstedeværelse ute i norske lokalsamfunn. I går fikk Ola Borten Moe støtte fra leder i Politiets Fellesforbund, Sigve Bolstad, som sier at Politidirektoratet ikke leverer ute i distriktene. Målet at var at det skulle bli et bedre nærpoliti, ikke et fjernpoliti. «Politidirektoratet må snart ta inn over seg at det må flere folk til ute i lokalmiljøene», sier Sigve Bolstad, som mener samfunnet ikke er tjent med et topptungt politi, uten ressurser i førstelinja.

■ Ola Borten Moe påpeker at det har vært en eksplosjon i antall direktorater de siste årene. Sp-nestlederen, som selv karakteriserer seg som «medium pluss interessert», har også mistet oversikten. Ett av de nyeste direktoratene i rekka er for eksempel Valgdirektoratet, som skal gjennomføre valg i Norge – en oppgave som tidligere ble utført av Kommunaldepartementet til alles tilfredshet. Opprettelsen av nye direktorater fører ofte i seg selv til nye stillingsbehov. Sp går i stedet inn for at departementene skal ta over deler av direktoratenes oppgaver og at andre fjernes.

■ Det snakkes mye om byråkratisering, men det er et komplisert begrep. Staten og det offentlige utfører en rekke viktige oppgaver – for eksempel å følge opp brudd på arbeidsmiljøloven, avdekke sosial dumping og bekjempe økonomisk kriminalitet. På flere områder kreves det mer ressurser. Svært mye byråkrati er derfor helt nødvendig. Det som er problemet er når ressursene i stadig større grad tilføres det sentrale leddet som driver med kontroll og utarbeidelse av retningslinjer, mens det kuttet der oppgavene skal utføres. I stedet for «avbyråkratisering» handler det om å kanalisere penger, ressurser og stillinger til de menneskene som faktisk skal utføre oppgavene og gi dem frihet og handlingsrom til å gjøre jobben sin – til beste for samfunnet, fellesskapet og oss alle.

BJØRGULV BRAANEN

Heimat ved Volga

Kalenderen

28. AUGUST

Bak kodenavnet «Operasjon Barbarossa» skjulte Tysklands angrep på Sovjetunionen 22. juni 1941 seg. To måneder seinere, i dag for 75 år siden, kom direktivet «Om omplasingen av tyskerne som lever i raion Povolsje» om å tvangsflytte volgatyskerne fra den nedre delen av Volga til Sibir og Kasakhstan.

Tsarina Katarina den store

(1729–1796), *imperatoritsa* fra 1762, ble født som prinsesse Sophie Augusta Friederike av Anhalt-Zerbst-Dornburg og importerte tyskere fra Rheingau, Hessen, Schwaben, Bayern, Sachsen og Elsaß (Alsace) til regionen Povolsje, som direkte oversatt betyr «ved Volga», og med Saratov som den største byen.

Fram til invasjonen var Pokrovsk på den andre siden av Volga. Byen ble i 1931 ble døpt om til Engels til ære for Friedrich Engels, og var ho-

Volgatyskere.

vedstad i den tyske autonome republikken. Etter Oktoberrevolusjonen ble flestparten av de vel 800.000 russertyskerne ved forrige århundreskifte samlet i Povolsje. Vel 300.000 døde under deportasjonen og i arbeidsleirene etter 1941, og få vendte tilbake til Saratov-regionen etter at de var blitt reinvasket for anklagene om kollaborasjon med invasjonstyrkene i 1964. Fra 1986 startet utvandringen av vel to millioner til Vest-Tyskland. **PMJ**

Det bør snarest utredes om Statkrafts organisasjon skal deles i to.

Høyre har lurert oss

Lars Thue

FOKUS

I 2015 feiret Statkraft sitt 120-års jubileum med «800 gjester fra hele verden» i Operaen. Jubileet ble dessuten behørig markert i London, Istanbul og Cheves i Peru, ifølge Statkrafts siste årsrapport. Statkraft er blitt en internasjonal bedrift med en portefølje av prosjekter i 20 land.

Jeg var på en måte medansvarlig for den internasjonalt orienterte jubileumsfeiringen. Sammen med gode kolleger har jeg arbeidet mye med Statkrafts historie, og i 2011 ble jeg bedt om å lage en «fødselsattest» for bedriften. Jeg foreslo 1895 som etableringsdato. Da kjøpte staten Paulenfoss i Otra-vassdraget. Staten ønsket å elektrifisere Setesdalsbanen. Statkrafts styre vedtok forslaget. Dermed var det lagt til rette for jubileumsfeiring i 2015.

Mitt gode forhold til Statkrafts ledelse ble noe anstrengt etter at jeg i april 2010 uttalte meg til Dagens Næringsliv om bedriftens utenlandsinvesteringer. Gruppen Energiveteranene, som jeg er med i, hadde sendt et brev til næringsminister Trond Giske med forslag om å dele Statkrafts organisasjon i to. Den ene delen skulle forvalte

de norske kraftverkene og være 100 prosent statlige eid. Den andre delen skulle ha ansvaret for investeringer i utlandet. Utenlandsdelen har Energiveteranene vært åpne for å delprivatisere.

Energiveteranenes initiativ kom på et tidspunkt da Statkraft hadde planer om å investere 90 milliarder kroner, hvorav rundt 60 milliarder i utlandet. Vi var

«Elforsyningen er trolig vår mest kritiske infrastruktur»

bekymret for en uoversiktlig flyt av grunnrente fra norske kraftverk til risikofylte prosjekter i utlandet. Statkraft likte innspillet dårlig.

I det siste har Høyres Nikolai Astrup presentert en løsning som kunne likne på Energiveteranenes forslag, selv om organisasjonsmodellen har vært svært uklar. Både Astrup og Fremskrittspartiets Ketil Solvik-Olsen lovet i 2013 ikke å delprivatisere den norske delen av Statkraft. Derfor tok jeg det for gitt at det bare var utenlandsdelen Høyre ville delprivatisere – og støttet i forrige uke Astrups synspunkter på Facebook. Men jeg burde ha hørt på olje- og energiminister Ola Borten Moe. Han kommenterte Astrups og Solvik Olsens løfter fra 2013 i Klassekampen og hevdet at «det er ingen grunn til å stole på dem!» Mandag kom det fram at Høyre vil delprivatisere hele Statkraft.

Argumentene mot privatisering

av norske kraftverk er tunge. For det første er det umulig å sette en «riktig» markedspris som tar hensyn til at vannkraften er en evigvarende ressurs med betydelig grunnrente. Framtidig økt nedbør vil øke grunnrenten ytterligere.

For det andre vet vi at det er vanskelig å konstruere et skattesystem som sikrer at hele denne

grunnrenten tilfaller samfunnet.

For det tredje er elforsyningen trolig vår mest kritiske infrastruktur som derfor av sikkerhets- og bered-

skapshensyn bør være eid av det offentlige.

For det fjerde har det overveiende offentlige eierskapet bidratt til at Norge har et av verdens mest velfungerende elektrisitets-systemer. Og Statkraft eier rundt 50 prosent av norsk vannkraft.

Statkraft bør fortsette å bidra til det grønne skiftet gjennom investeringer i utlandet. Men det bør utredes om denne virksomheten skal organiseres i et eget selskap og eventuelt delprivatiseres. Overføring av grunnrente fra Statkrafts virksomhet i Norge til risikoprosjekter i utlandet bør være gjenstand for full transparens og åpne politiske beslutninger. En delprivatisering av utenlandsdelen kan også bidra til å synliggjøre den økonomiske verdien av det internasjonale engasjementet og skaffe kapital.

Lars Thue, historiker

lars.thue@bi.no

NOBELKOMITEEN

AV ANDREAS IVERSEN OG ANDERS BORTNE

